

Eesti elanike ja kohtunike pakutud karistuspikkused erinevad kaks korda

Sildid:

- [karistuspoliitika](#) [1]

[pressikas.jpg](#) [2]

[3]

Justiitsministeeriumis tutvustatud Eesti elanike, politseinike, prokuröride ja kohtunike karistushinnangute uuringu kokkuvõttest selgub, et kõige karmimad on kurjategijate suhtes elanikud, kõige leebemad aga kohtunikud.

Uuringus paluti vastajatel välja tuua oma karistuseelisted nelja stsenaariumi põhjal. Analüüsiit perevägivalda, omastamise, röövimise ja murdvargusele pakutud karistuse tüüpi, pikkust ja eesmärke. Pakutud karistustes olid karmimad elanikud, neile järgnesid politseinikud ja prokurörid ning kõige leebemad olid karistushinnangutes kohtunikud.

Justiitsministeeriumi analüüsitalituse juhataja Mari-Liis Sööt selgitas, et elanike karmimad karistushinnangud on põhjendatavad sellega, et elanike hulgas on rohkem selliseid inimesi, kes määraksid kurjategijatele eriti karme karistusi. „Samuti suhtub elanik kurjategijasse suurema emotsionaalsusega, samal ajal kui kohtunikud on konkreetsele isikule mõistetava karistuse määramisega rohkem kokku puutunud ja seetõttu teavad paremini, millist mõju konkreetne karistus isikule kaasa toob ja millise raskusega kuritegu on. Professionaalidest on kõige karmima hoiakuga politseinikud, kes kõige vahetumalt kurjategijatega kokku puutuvad. Vahepealsete hinnangutega on prokurörid, kes ka kriminaalmenetluses on politseinike ja kohtunike vahel,“ ütles Sööt.

Justiitsminister Anvelt tõi välja, et Eesti elanike ning politseinike, prokuröride ja kohtunike karistushinnangute suur lõhe näitab, et elanikud ei pea karistusotsuseid õiglasteks, oodatakse oluliselt karmimaid otsuseid. „Kui ootusi ei täideta, siis kannatab usk õigussüsteemi. Usu kaotamine omakorda tingib aga selle, et seaduserikkumised on inimeste jaoks õigustatumad,“ lisas Anvelt.

Karistushinnangute järgi eelistatakse Eestis kõigest karistusliikidest sageli enim vanglakaristust.

„Kuigi Eestis on vangistusele ohtralt alternatiive, näiteks üldkasulik töö, elektrooniline valve, ravi jne, siis eelistatakse Eestis ikka enim just vangistust. Ilmselt tuleneb see asjaolust, et vangistust teatakse kõige paremini ja seda tajutakse karistuse sünonüümina,“ selgitas justiitsminister Andres Anvelt. „Kaasaegsed uuringud aga kinnitavad, et vanglakaristus ei ole korduvkuritegevuse vähendamiseks sugugi parim lahendus. Vähe teatakse, et tingimisi vangistus ei pruugi olla inimese jaoks sugugi leebe, vaid tähendab isikule reeglina mitmeid piiranguid ja kohustusi, näiteks osalemine programmides, kriminaalhooldajaga regulaarne kohtumine jne. Samas võimaldab tingimisi vangistus isikul säilitada töökoha ja perekondlikud sidemed, mis mõlemad on äärmiselt vajalikud retsidiivsuse vähenemiseks, ent mille vangla läbi lõikab. Kui elanikud mõistaksid paremini karistusalternatiivide tegelikku olemust, nõustuksid nad ilmselt otsustega rohkem ning siin näeme olulist selgitamise rolli just kohtunikel ja õiguskaitsjatel,“ selgitas justiitsminister.

Karistushinnangute uuring on Eestis esmakordne. Uuringu tellis justiitsministeerium ja selle viis läbi Turu-Uuringute AS. Analüüsi teostasid autorid Tartu Ülikoolist ja justiitsministeeriumist, uuringu väljatöötamisele aitasid kaasa ka Rigiiprokuratuur ning Politsei- ja Piirivalveamet.

Uuringu ankeedid ning andmestikud on kättesaadavad [siin](#) [4].

[Karistushinnangud. Kokkuvõte Eesti elanike, politseinike, prokuröride ja kohtunike karistushinnangutest](#) [5]

[karistushinnangud.pdf](#) [6]

- [Loe lähemalt Karistushinnangud. Kokkuvõte Eesti elanike, politseinike, prokuröride ja kohtunike karistushinnangutest kohta](#) [5]

Lingid:

[1] <https://www.kriminaalpoliitika.ee/et/tags/karistuspoliitika>

[2] <https://www.kriminaalpoliitika.ee/et/file/755>

[3] <https://www.kriminaalpoliitika.ee/sites/krimipoliitika/files/pressikas.jpg>

[4] <http://www.kriminaalpoliitika.ee/uuringud-ja-analuusid/karistushinnangute-uuring>

[5] <https://www.kriminaalpoliitika.ee/et/karistushinnangud-kokkuvote-eesti-elanike-politseinike-prokuroride-ja-kohtunike-karistushinnangutest>

[6] <https://www.kriminaalpoliitika.ee/sites/krimipoliitika/files/elfinder/dokumendid/karistushinnangud.pdf>